

**BUKA GO YA KA KAROLO YA 14 YA MOLAO WA
TSHELETE YA PHIHLELO YA TSHEDIMOŠO,2000,
yeo e balwago mmogo le KAROLO YA 4 YA
MELAWANA YEO E AMAGANEGO LE TŠHIRELETŠO
YA TSHEDIMOŠO YA MOTHO**

Tokomane ye e hwetšagala gape ka maleme a a latelago: English le SiZulu

LENANEO LA DITENG

2.	MORERO WA BUKA	3
3.	SEBOPEGO LE MEŠOMO.....	3
4.	DIKGOKAGANO TŠA GO IKGOKAGANYE.....	4
5.	DITLHALOŠO.....	5
6.	TLHAHLO YA KHOMIŠENE YA DITOKELO TŠA BOTHO YA AFRIKA BORWA	6
7.	MOLAODI WA TSHEDIMOŠO	6
8.	TLHALOŠO YA DIREKHOTO TŠEO DI SWAGO.....	6
9.	DIREKHOTO TŠEO DI FUMANEGAGO GO YA KA KAROLO YA 15 YA PAIA 8	
10.	DITIRELO TŠEO DI FIWAGO MALOKO A SETŠHABA	9
11.	DITSHEPEDISO TSA KGOPELO YA TSHEDIMOŠO.....	9
12.	MELAWANA YA KGOPELO LE TSHEBEDISO YA POPIA	11
13.	GO TŠEA KAROLO GO HLAMA PHOLISI LE MATLA A GO ŠOMIŠA.....	15

1. MORERO WA BUKA YA BUKA

Bakeng sa merero ya Molao wa Tšwetšopele ya Pihlelelo ya Tshedimošo wa 2 wa 2000 (“**PAIA**”), pukutlhahli ye e hlaloša tshepedišo ya ka fao badudi goba batho ba ka hwetšago pihlelelo go direkhoto tšeo di swerwego ke mokgatlo le mokgwa wo kgopelo ya pihlelelo e tlogo nolofatšwa ka wona ke Badiriši ba Tshedimošo.

Bakeng sa merero ya Molao wa Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Botho wa 4 wa 2013 (“**POPIA**”), gare ga tše dingwe, pukutlhahli ye e hlaloša morero wo Tshedimošo ya Botho e ka šongwago ka wona, tlhalošo ya magoro a Batho ba Datha bao mokgatlo o šomago Tshedimošo ya Botho ka bona gammogo le magoro a Tshedimošo ya Botho yeo e amanago le Batho bao ba Datha le baamogedi bao Tshedimošo ya Botho e ka fiwago bona.

2. SEBOPEGO LE MEŠOMO

Sekhwama sa Enetši ya Bogare (“**CEF**”) ke mokgatlo wa molao, wa taolo wo o hlomilwego go ya ka Molao wa Sekhwama sa Enetši sa Bogare, 1977 (Molao No. 38 wa 1977).

CEF e na le maikarabelo a dikhamphani tša ka fasana tšeo di šomago go ralala le ketane ka moka ya boleng bja lekala la enetši, tšeo di bopago Sehlopha sa Dikhamphani sa CEF e lego:

- Koporase ya Oli le Gase ya Petroleamo SOC Limited (“**PetroSA**”); Khamphani ya Tlhabollo ya Gase ya Afrika Borwa ya SOC Limited (“**iGas**”); Mokgatlo wa Sekhwama sa Mafura sa Afrika Borwa NPC (“**SFF**”); le African Exploration and Finance Corporation SCO Limited (“**AEMFC**”) gammogo le Karolo ya Diprotšeke tša Enetši – di bopa “Sehlopha sa Dikhamphani sa CEF”, mokgatlo wa bosetšhaba wa enetši wo o lebeletšego kudu diela, gase, malahla, mananeokgoparara le didirišwa tše mpshafatšwago/enetši ye e hlwekilego e lebanego le go netefatša tšhireletšo ya kabo ya enetši go ekonomi ya Afrika Borwa

Taelo ya Sehlopha sa CEF ke go tsenya letsogo kabong ya enetši ya Afrika Borwa le Selete ka go nyakišiša, go hwetša, tlhabollo, papatšo le tirišano ya maano. Taelo ya yona e tšwa go Molao wa 38 wa 1977 le ditaello tša Tona.

Mešomo ya Sehlopha sa CEF goba sa CEF ke go:

- Tsenya letsogo go tšhireletšo ya kabo ya maatla. Fana ka tšhomišo ye e sa bitšego kudu, ye e fihlelelwago, ye e fapanego ya methopo ya mathomo ya maatla.
- Eba molekane wa maano go Kgoro ya Methopo ya Diminerale le Enetši: fana ka ditemogo tša thekgo ya tlhabollo ya pholisi le taolo le phethagatšo ya diprotšeke tše bohlokwa.
- Eba khamphani ye e swarelelago ka ditšhelete: SOE ye e tiilego ka kgwebo yeo e ka ithekgwago ka yona go thekga phethagatšo ya melawana le mananeo a Kgoro.

- Fokotša go ithekga kudu ga naga ka dikhamphani tša dinaga tše dintši. Dira go ralala le ketane ka moka ya boleng bja enetši le go fokotša go palelwa ga mmaraka.
- Go sepelelana le maikemišetšo a nabilego a mmušo (Leano la Tlhabollo ya Bosetšhaba): dira bjalo ka sefatanaga sa kgolo ya ekonomi, phokotšo ya bodiidi le phetogo ya ekonomi.
- Fana ka boetapele bja kgopolo ka tlhabolong ya pholisi ya enetši le maitapišo a mangwe a enetši.
- Go tsenya letsogo go tšhireletšo ya kabo ya enetši (ka dibešwa tša seela le gase) le go thekga tlhabollo goba theknolotši ye mpsha ya enetši ka nageng.

Maemo a Boetapele bja Khuduthamaga ya Sehlopha sa CEF a bopilwe ka:

- Mongodi wa Khamphani ya Sehlopha;
- Kantoro ya Mohlankedimogolophethiši (Sehlopha);
- Sehlopha se Segolo sa Ditšhelete;
- Ditirelo tša Kgwebo tša Sehlopha sa Khuduthamaga;
- Sehlopha sa Khuduthamaga Molao le Kobamelo; le
- Molaodi wa Sehlopha sa Tshepedišo.

3. DIKGOKAGANO TŠA GO IKGOKAGANYA

Aterese ya Mmele:

Block C, Phaka ya Ofisi ya Upper Grayston
152 Ann Kgwebo ya Kgwebo
Strathavon, Mohlabani wa Mohlagase
2031 ya go swana le
Johannesburg

Aterese ya Poso:

Lepokisi la PO 786141
Sandton, e lego
2146 ya go swana le
Afrika Borwa

Boto ya switjha: +27 (10) 201 4700

Fekse: +27 (10) 201 4820. Mogala wa go ngwalela

Imeile: cefcomms@cefgroup.co.za

Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Botho le Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo Puku

Mohlankedi wa Tshedimošo: Dr Ishmael Poolo

Imeile: ishmaelp@cefgroup.co.za

Motlatša Mohlankedi wa Tshedimošo: Ms Brenda Moagi

Imeile: brendam@cefgroup.co.za

4. DITLHALOŠO

PAIA – Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo, 2000 (gantši o bitšwa “PAIA”)

POPIA – Molao wa Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Botho, 2013 (gantši o bitšwa "POPIA") .

CEF – Sekhwama sa Enetši sa Bogare

MOLAODI WA SEBOPEGO – Molaodi wa Tshedimošo (Afrika Borwa) ke mokgatlo wo o ikemetšego wo o hlomilwego go ya ka Karolo ya 39 ya Molao wa Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Botho wa 4 wa 2013.

KHOMIŠENE YA DITOKELO TŠA BOTHO – Khomišene ya Ditokelo tša Botho ya Afrika Borwa ke setheo sa bosetšhaba seo se hlomilwego go thekga temokrasi ya molaotheo. E ikgafile go tšwetša pele tlhomphe ya, go boloka le tšhireletšo ya ditokelo tša botho go mang le mang ntle le poifo goba go amogelwa. Khomišene e hlokomela melawana yeo e ntšhitšwego ke mmušo.

VAT – Motšhelo wa Boleng bjo bo Okeditšwego

TEFO E BEILWEGO - e ra tefo yeo e beilwego bakeng sa merero ya go tšweletša gape le ya go nyaka le go lokišetša, le ka nako yeo e nyakegago ka mo go kwagalago go feta diiri tšeo di beilwego go nyaka le go lokišetša rekoto gore e utollwe.

PFMA – Molao wa Taolo ya Ditšhelete tša Setšhaba (PFMA), 1999 (Molao No. 1 wa 1999) .

CEO ya Sehlopha – Mohlankedimogolophethiši, (CEO) ke khuduthamaga ya maemo a godimodimo ka Sehlopheng sa CEF.

MOHLAHLI/MOTLHATSI- wa goba mabapi le, sehlongwa sa setšhaba se ra ofisi ya tshedimošo goba motlatšamohlankedi wa tshedimošo bjalo ka ge go hlalošitšwe go ya ka karolo 1 goba 17 goba sehlongwa sa praebete se ra hlogo ya sehlongwa sa praebete bjalo ka ge go hlalošitšwe karolong ya 1 ya Tšwetšopele ya Molao wa Tshedimošo ya Phihlelelo.

DATA SUBJECT- e ra motho yo tshedimošo ya motho e amanago le yena.

5. TLHAHLO YA KHOMIŠENE YA DITOKELO TŠA BOTHO YA AFRIKA BORWA

Motho ofe goba ofe yo a nyakago go šomiša tokelo efe goba efe yeo e hlalošitšwego ka go Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo, 2000 ("PAIA"), a ka hwetša khophi ya tlhahlo ya tshedimošo yeo e ntšhitšwego ke Khomišene ya Ditokelo tša Botho ka maleme a semmušo ao a boletšwego ka mo godimo, go tšwa go:

Khomišene ya Ditokelo tša Botho Mokotla wa Phiraebete 2700

Houghton 2041 ya go swana le yona

Mogala: 011-484 8300

Fekse: 011-484 7149

Wepesaete: www.sahrc.org.za

6. Khomišene e tšwela pele go šoma le Molaodi wa Tshedimošo go netefatša kabo ya mešomo ya PAIA ka thelelo ka la 30 Mosegamanye 2021 goba ka pela ka mo go kgonegago ka morago ga moo .

MOLAODI WA TSHEDIMOŠO

Molaodi wa Tshedimošo (Afrika Borwa) ke mokgatlo wo o ikemetšego wo o hlomilwego go ya ka Karolo ya 39 ya Molao wa Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Botho wa 4 wa 2013. O laolwa fela ke Molao le Molaotheo gomme o na le maikarabelo go Seboka sa Maloko a Palamente.

Molaodi wa Tshedimošo, gare ga tše dingwe, o filwe maatla a go hlokomela le go gapeletša kobamelo ya mekgatlo ya Setšhaba le ya Phiraebete ka dipeakanyetšo tša Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo, 2000 (Molao wa 2 wa 2000), le Molao wa Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Botho, 2013 (Molao 4 ya 2013).

7. TLHALOSO YA DIREKHOTO TŠEO DI SWERWEGO

Tshedimošo, yeo e sa hwetšagalego gabonolo, e ka kgopelwa go ya ka tshepedišo yeo e beilwego go ya ka Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo.

Dikhophi tša diforomo tše di beilwego tše di swanetšego go tlatšwa bakeng sa go romela kgopelo di hwetšagala go tšwa go Bahlankedi ba Tshedimošo/ Motlatšamohlankedi wa Tshedimošo wa Sekhwama bjalo ka ge go bontšhitšwe ka mo godimo.

Tshedimošo yeo e swerwego:

7.1 Merero ya Bakgathatema le Kgokagano

- Boikarabelo bja Leago bja Kgwebo, Thušo ya ditšhelete le Thušo ya Ditšhelete ya Ditiragalo

- Leano la Bakgathatema le Kgokagano
- Merero ya go Swaya le ya Thekišo
- Bloko ya Kgokagano ya ka Gare le Clip ye Mpsha

7.2 Ditšhelete

- Pego ya Ditšhelete ya Nakong e Fetilego le ya Bjale
- Tshedimošo ye nngwe yeo PFMA e e nyakago ka go pego ya ngwaga le ditokomane tša peakanyo
- Dipholisi tša Ditšhelete tše di Dumeletšwego
- Mešomo ya Taolo ya Matlotlo le Dikhiriso tša Matlotlo
- Dithendara tše di Ntšhitšwego le di-RFQ
- Sebopego sa Boto le Ditefelo

7.3 Methopo ya Bašomi le Taolo

- Organogram ya
- Dipholisi le Ditshepetšo tša Kgalemo
- Leano la Tekatekano ya Mešomo
- Leano la Tlhabollo ya Basadi le Bafsa
- Lenaneo la Thuto le Tlhabollo

7.4 Direkoto tša Boithomelo le Leano la Kgwebo

- Tiragatšo ya Mokgatlo le Merero ya Kgwebo
- Mohlala wa Tirelo ye e Abelanwago
- Leano la Kgwebo
- Leano la Tlhabollo ya Kgwebo
- Tumelelano ya Bengdišere
- Ditaelo tša Bengdišere

- Taelo ya Kgwebo

7.5 Ditirelo tša Taolo, Kobamelo le Molao

- Kobamelo le Tlhako ya Molao
- Dipholisi le Ditshepetšo
- Tumelelano ya Thušo ya Ditšhelete
- Memorantamo wa Kwešišo
- Selekane le Tekatekano
- Lenaneo la Bengdišere le Tshedimošo
- Tumelelano ya Tirišano
- Merero ya Maphelo le Polokego Mošomong
- Tshedimošo le Merero ya Ditsheko tša Maemo a Godimo
- Ditaelo, Taelo ya Kgorotsheko le Diphetho
- Ditumellano tša go se utolle le tša Sephiri

7.6 Ditirelo tša Bongwaledi

- Mongodi wa Khamphani
- Taolo ya go Namela le Taolo

8. DIREKOTO TŠEO DI FUMANEGAGO GO YA KA KAROLO YA 15 YA PAIA

Tona e swanetše, go ya ka Karolo ya 15 (2) ya PAIA, go phatlalatša ka go Kuranta ya Mmušo tsebišo ya direkhoto tšeo di hwetšagalago ka go itiragalela.

Tshedimošo ye e hwetšagala mo wepsaeteng ya Kgoro ya Diminerale, Methopo le Enetši-
www.dmr.gov.za

Direkoto tše di hwetšagalago mo wepsaeteng ya CEF goba CEF Group- www.cefgroup.co.za

Direkoto tšeo di hwetšagalago ntle le kgopelo ya semmušo:

- Dipego tša Ngwaga le Ngwaga tša Nakong e Fetilego le tša Bjale
- Theko ya peterole kgwedi le kgwedi tokollo ya kgatišo

Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Botho le Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo Puku

- Batho ba bjale le bao ba filwego dithendara
- Dikgoba tša mošomo

Tshedimošo ya Kakaretšo:

- Ditokollo tša Boraditaba
- Taolo ya Khuduthamaga
- Boto ya Balaodi
- Ditsebišo tša Setšhaba

9. DITIRELO TŠEO DI FIWAGO MALOKO A SETŠHABA

CEF goba weposaete ya Sehlopha sa CEF dibopego le go nepiša ditaba tša merero ya setšhaba go dikologa mafelo a mane a motheo:

- Thuto ya Bana ba Banyenyane le ya Motheo
- Kago ya bokgoni le tlhabollo ya mabokgoni bakeng sa mehola ya ekonomi
- Thekgo ya tšhireletšo ya maatla le bohlale bja tikologo
- Bophelo le Bophelo bo Botle.

Tekanyetšo ya kgetho le gammogo le diforomo tša dikgopelo e ka hwetšwa wepsaeteng ya CEF goba Sehlopha sa CEF: www.cefgroup.co.za

10. DITSAMAISO TSA KGOPELO YA TSHEDIMOŠO

Mokgopedi o swanetše go obamela dinyakwa ka moka tša tshepedišo tšeo di lego ka go Molao tšeo di amanago le kgopelo ya phihlelelo ya rekoto. Mokgopedi o swanetše go tlatša foromo ye e beilwego yeo e tswaletšwego mo go Sehlophathišo sa 1 gomme a romele yona gammogo le tefo ya tefo ya kgopelo le peeletšo, ge go le maleba go mohlankedi wa tshedimošo atereseng ya poso goba ya mmele, nomoro ya fekse goba aterese ya poso ya elektroniki yeo e boletšwego mo. Foromo ye e beilwego e swanetše go tlatšwa ka go ikgetha mo go lekanego go bonyenyane go kgontšha mohlankedi wa tshedimošo go hlaola:

- T he rekoto goba direkhoto tše di kgopetšwego;
- Boitsebišo bja mokgopedi;

- Ke mokgwa ofe wa phihlelelo wo o nyakegago; le
- Aterese ya poso goba nomoro ya fekse ya mokgopedi.

A. A mokgopedi swanetše mmušo gore yena goba yena enyaka the tshedimošo ka tatelan o go itšhidulla goba protecta ka go le letona, gomme ka mo go kwagalago mmušo eng the tlhago ya the nepagetše ke ka gona go go ba go itšhidulla goba e šireleditšwego.

The mokgopedi e swanetše go fa gape tlhalošo ya gore ke ka lebaka la eng rekoto ye e kgopetšwego e nyakega bakeng sa tirišo goba tšhireletšo ya seo nepagetše.

CEF goba Sehlopha sa CEF se tla šoma kgopelo mo matsatšing a 30 (masometharo), ntle le ge mokgopedi a boletše mabaka a kgethegilego ao a ka kgotsofatšago mohlankedi wa tshedimošo gore maemo a laela gore nako ye e se obamelwe.

Mokgopedi o tla tsebišwa ka go ngwala ge eba phihlelelo e filwe goba e gannwe. Ge, go tlaleletša, mokgopedi a nyaka mabaka a sephetho ka mokgwa ofe goba ofe wo mongwe, o swanetše go bolela the mokgwa le the dintlha ka botlalo ka gona nyakegago.

Ge a kgopelo ke dirilwe go legatong la ya nngwe motho, mokgopedi o swanetše go romela bohlatse bja bokgoni bjoo mokgopedi a dirago kgopelo ka bjona go kgotsofatša tshedimošo mohlankedi wa mohlankedi.

Ge motho a sa kgone go tlatša foromo ye e beilwego ka lebaka la go se tsebe go bala le go ngwala goba bogole, motho yo bjalo a ka dira kgopelo ka molomo go mohlankedi wa tshedimošo.

Tefo ya kgopelo yeo e lefelwago mekgatlo ya setšhaba ke R35. Mokgopedi a ka tsenya boipiletšo bja ka gare, moo go lego maleba, goba kgopelo kgorong ya tsheko kgahlanong le thentara goba tefo ya tefo ya kgopelo.

Ka morago ga ge mohlankedi wa tshedimošo a tšere sephetho ka ga kgopelo, mokgopedi o swanetše go tsebišwa ka sephetho seo ka tsela yeo mokgopedi a bego a nyaka go tsebišwa ka yona. Promotion of Access to Information manual

Ge kgopelo e filwe gona tefo ye nngwe ya phihlelelo e swanetše go lefelwa bakeng sa go nyaka, go lokišetša, go tšweletša gape le nako efe goba efe yeo e fetilego diiri tše di beilwego go phuruphutša le go lokišetša rekoto gore e utollwe.

CEF goba Sehlopha sa CEF se tla, mo matšatšing a 30 (masometharo) a go amogela kgopelo, go tšea sephetho sa ge eba se tla fa goba se gana kgopelo gomme sa fa tsebišo ka mabaka (ge go nyakega) a seo.

Nako ya matšatši a 30 (masometharo) yeo ka gare ga yona CEF goba Sehlopha sa CEF se swanetšego go tšea sephetho sa ge e ba se tla fa goba se gana a kgopelo, ka go ba katološitšwe ya a gape nako ya ga se go feta go feta matšatši a 30 (masometharo). ge the kgopelo ke ya a kgolo bontši ya tshedimošo, goba the kgopelo e nyaka go nyaka tshedimošo yeo e swerwego ka ofising ye nngwe ya Sehlopha sa CEF goba CEF (ntle le ofisi ye kgolo) gomme tshedimošo e ka se hwetšwe ka mo go kwagalago mo nakong ya mathomo ya matšatši a 30 (masometharo). Mohlankedi wa tshedimošo o tla tsebiša mokgopedi ka go ngwala ge go ka nyakega katološo.

11. KGOPELO LE MELAWANA YA GO ŠOMIŠA YA POPIA

Go ya ka karolo ya 14 & . 51 ya Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo, 2000 gomme ya balwa mmogo le Karolo 4(1) (C) ya Melawana ya POPIA, 2013, go rarolla dinyakwa tša Molao wa Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Botho, 2013.

Kganetšo ya tshepedišo ya tshedimošo ya motho go ya ka POPIA

- Motho yo a nago le datha yo a nyakago go ganetša tshepedišo ya tshedimošo ya motho go ya ka karolo ya 11(3)(a) ya Molao, o swanetše go romela kganetšo go mokgahlo wo o nago le maikarabelo go **Foromo ya 1** .
- Mokga wo o nago le maikarabelo, goba motho yo a kgethilwego, o swanetše go fa thušo ye e kwagalago yeo e nyakegago, ntle le tefo, go kgontšha motho yo a nago le datha go dira kganetšo go **Foromo ya 1** .

Kgopelo ya phošollo goba go phumolwa ga tshedimošo ya motho goba tshenyu goba go phumolwa ga rekoto ya tshedimošo ya motho go ya ka POPIA

- Motho yo a nago le datha yo a ratago go kgopela phošollo goba go phumolwa ga tshedimošo ya motho goba tshenyu goba go phumolwa ga rekoto ya tshedimošo ya motho go ya ka karolo ya 24(1) ya Molao, o swanetše go romela kgopelo go mokgahlo wo o nago le maikarabelo go **Foromo ya 2**.

- Mokga wo o nago le maikarabelo, goba motho yo a kgethilwego, o swanetše go fa thušo ye e kwagalago, ka moo e nyakegago ntle le tefo, go kgontšha motho yo a lego ka fase ga datha go tlatša **Foromo ya 2**.

Kgopelo ya tumelelo ya motho wa data go šoma tshedimošo ya motho go ya ka POPIA

- Mokga wo o nago le maikarabelo wo o nyakago go šoma tshedimošo ya motho ya motho yo a nago le datha ka nepo ya go bapatšha thwii ka kgokagano ya elektroniki o swanetše go ya ka karolo ya 69(2) ya Molao go romela kgopelo ya tumelelo ye e ngwadilwego go motho yoo wa datha go **Foromo ya 4**.

Thomelo ya ngongorego go ya ka POPIA

- Motho ofe goba ofe yo a nyakago go romela ngongorego yeo e hlalošitšwego go karolo ya 74(1) ya Molao o swanetše go romela ngongorego ye bjalo go Molaodi go **Karolo ya I ya Foromo ya 5**.
- Mokga wo o nago le maikarabelo goba motho yo a nago le datha yo a nyakago go romela ngongorego yeo e hlalošitšwego go karolo ya 74(2) ya Molao o swanetše go romela ngongorego ye bjalo go Molaodi go **Karolo ya II ya Foromo ya 5**.

Molaodi yo a šomago bjalo ka poelano nakong ya dinyakišišo go ya ka POPIA

- Ge nakong ya nyakišišo ya ngongorego Molaodi a tšea sephetho sa go šoma bjalo ka mopoelano go ya ka karolo ya 76(1)(b) ya Molao, le go bitšha kopano ya poelano, Molaodi o swanetše, ka pela ka mo go kgonegago, go tsebiša taba ya data le mokga wo o nago le maikarabelo yo a amegago ka ngongorego go **Foromo ya 6** ya tše di latelago:

(a) sephetho sa Molaodi sa go šoma bjalo ka mopoelano tabeng yeo; le

(b) letšatšikgweri, nako le lefelo la kopano ya poelano.

- Molaodi- .

(a)e ka kopanya dingongorego te di aroganego, teo go thwego di amana le tšhitišo ye e swanago le tšhireletšo ya tshedimošo ya motho ke mokgatlo o tee wo o nago le maikarabelo, gore a šomišwe le dingongorego mo ditshepedišong tše di swanago tša poelano;

(b)o swanetse go netefatsa gore batho ka moka bao ba nago le maswanedi a go tsenela kopano ya poelano ba tsebiswa mo nakong ye e kwagalago, ka letsatsi, nako le lefelo la kopano;

(c) a ka kgopela ditokomane ka moka te di lebanego te di amanago le ngongorego go twa go motho yo a nago le datha le mokgahlo wo o nago le maikarabelo; le

(d) a ka boledišana le bao ba amegago ka sebele, ka mokgwa wa kgokagano ya elektroniki, goba ka mokgwa ofe goba ofe wo mongwe ka moo go bonwago go le maleba.

- Moo kopano ya poelano e palelwago ke go direga, Molaodi o swanetše go rulaganya letšatšikgwedi le lengwe gomme a tsebiše batho bao ba nago le maswanedi a go tsenela kopano ya poelano go ya ka fao.
- Molaodi o swanetše go ntšha setifikeiti sa poelano go **Foromo ya 7** mo nakong ye e kwagalago ka morago ga letšatšikgwedi la go phethwa ga kopano ya poelano.
- Ge ngongorego e sa rarollwa, goba yo mongwe goba bobedi bja mekgatlo ga se ya tsenela kopano ya poelano, Molaodi o swanetše go tšwela pele ka ngongorego bjalo ka ge go laeditšwe go ya ka karolo ya 76 ya Molao.

Ditshepetšo tša pele ga dinyakišišo tša Molaodi go ya ka POPIA

- Ge Molaodi a ikemišeditše go nyakišiša taba efe goba efe yeo e hlalošitšwego go Kgaolo ya 10 ya Molao, Molaodi o swanetše go ya ka karolo ya 79 ya Molao, a tsebiša mekgatlo yeo nyakišišo e amanago le yona ka maikemišetšo a bjalo go **Karolo I ya Foromo ya 8** pele a dira nyakišišo .
- Molaodi o swanetše go tsebiša mokgahlo wo o nago le maikarabelo woo nyakišišo e amanago le wona go **Karolo ya II ya Foromo ya 8** ya ngongorego, goba taba ya nyakišišo, gomme o swanetše go tsebiša mokgahlo wo o nago le maikarabelo ka tokelo ya go romela karabo ye e ngwadilwego go ngongorego goba taba yeo taba ya nyakišišo ka nako yeo e abetšwego ke Molaodi.

Tharollo ya dingongorego go ya ka POPIA

- Ge go tšwelela go tšwa go ngongorego goba karabo efe goba efe ye e ngwadilwego go ngongorego ka fase ga karolo ya 79(b)(ii) ya Molao goba nakong ya kopano ya poelano, gore go ka kgonega go kgonthiša tharollo magareng ga bao ba amegago le ge go le maleba, dikgonthišetšo tše di kgotsofatšago bjalo ka yeo e hlalošitšwego go karolo ya 80 ya Molao, Molaodi a ka boledišana le bao ba amegago ka sebele, ka mokgwa wa

kgokagano ya elektroniki, goba ka mokgwa ofe goba ofe wo mongwe wo o bonwago go le maleba go leka go hwetša tefelo le ge go le maleba, dikgonthišetšo tše di kgotsofatšago bjalo ka ge go hlalošitšwe go karolo 80 ya Molao.

- Ge e le gore nakong ya tshepedišo yeo e ukangwego go molawana wa ka fasana (1) Molaodi a tšea sephetho sa go bitša kopano ya tefelo, Molaodi o swanetše, ka pela ka mo go kgonegago, go tsebiša motho yo a nago le datha le motho yo a nago le maikarabelo go **Foromo ya 9** ka letšatšikgwedi, nako le lefelo la kopano ya bodulo.
- Bakeng sa nepo ya ditshepedišo tša go rarolla mathata, Molaodi o na le maatla a go swana le a poelano ao a hlalošitšwego ka go melawana ya ka fasana ya (2) go ya go (3) ya Molawana wa 8.
- Molaodi o swanetše go ntšha setifikeiti sa tefelo go **Foromo ya 10** mo nakong ye e kwagalago ka morago ga letšatšikgwedi la go phethwa ga kopano ya tefelo.
- Ge go se na tefelo le kgonthišišo yeo e kgonthišetšwego goba ge e le gore yo mongwe goba bobedi bja mahlakore a be a sa nyake go tsenela kopano ya tefelo, Molaodi o swanetše go tšwela pele ka taba yeo bjalo ka ge go laeditšwe go ya ka karolo ya 76 ya Molao.

Dikelo go ya ka POPIA

- Kgopelo ya kelo go ya ka karolo ya 89(1) ya Molao e swanetše go romelwa go Molaodi go **Karolo ya 1 ya Foromo ya 11**
- Molaodi o swanetše go tsebiša mokgopedi ka **Karolo ya II ya Foromo ya 11** ge e tšere sephetho sa go dira kelo ka-

(a) maitapišo a yona; goba

(b) bjalo ka ge go kgopetšwe go ya ka molawana wa ka fasana (1);

ka nako ye e kwagalago go tloga letšatšikgwedi leo sephetho se dirilwego ka lona, .

- Nako ya kelo e tla laolwa ke Molaodi go ya ka taba ka taba.
- Molaodi o swanetše go tsebiša mokgopedi goba mokgatlo wo o nago le maikarabelo (ge e se mokgopedi) ka ga sephetho sefe goba sefe seo se dirilwego, goba kgato efe goba efe yeo e tšerwego, goba pono yeo e bopilwego go **Foromo ya 12** mo nakong ye e kwagalago go tloga ka letšatšikgwedi leo sephetho se tšerwego goba kgato yeo e tšerwego goba pono e bopilwego.

Go tsebiša mekgatlo ka ditlhabollo mabapi le dinyakišišo go ya ka POPIA

- Nakong ya nyakišišo, Molaodi o swanetše mo nakong ye e kwagalago go tloga letšatšikgwedi la sephetho se tšerwego goba kgato yeo e tšerwego-

- (a) boloka mongongoregi, motho yo a nago le datha (ge e se mongongoregi) le mokgahlo wo o nago le maikarabelo ba tsebišwa ka ga ditlhabollo tša nyakišišo; le
- (b) tsebiša mongongoregi, motho wa datha (ge e se mongongoregi) le mokgahlo wo o nago le maikarabelo ka sephetho sa nyakišišo.
- Ditsebišo tšeo di hlalošitšwego go molawana wa (1) di swanetše go fiwa diatereseng tše di kgethilwego tša mongongoregi, motho yo a nago le datha le mokgahlo wo o nago le maikarabelo yo a eletšago—
 - (a) go **Foromo ya 13** gore tsebišo ya phethagatšo e ka se ntšhwe go ya ka karolo ya 94(a) ya Molao;
 - (b) go **Foromo ya 14** gore ngongorego e fetišeditšwe go Komiti ya Kgapeletšo go ya ka karolo ya 92 ya Molao;
 - (c) go **Foromo ya 15** gore tsebišo ya phethagatšo e filwe go ya ka karolo ya 95 ya Molao;
 - (d) go **Foromo ya 16** gore tsebišo ya phethagatšo e phumotšwe goba e fapantšhitšwe go ya ka karolo
 - (e) go **Foromo ya 17** gore boipiletšo bo tsentšwe kgahlanong le tsebišo ya phethagatšo ya go phumolwa goba go fetošwa ga tsebišo go ya ka karolo ya 97 ya Molao;
 - (f) go **Foromo ya 18** gore boipiletšo kgahlanong le tsebišo ya phethagatšo bo dumeletšwe le gore tsebišo ya phethagatšo e tšeetšwe legato go ya ka karolo ya 98 ya Molao; goba
 - (g) go **Foromo ya 19** gore boipiletšo bo fedišitšwe go ya ka karolo ya 98 ya Molao.

12. GO TŠEA KAROLO GO HLAMA PHOLISI LE MATLA A GO ŠOMIŠA

CEF goba Sehlopha sa CEF se laola pholisi le go šomiša maatla ao se filwego ke Molao wa Sekhwama sa Enetši sa Bogare le ditaello tša Ditona gomme se thušwa ke dikomiti tše nnyane tše di fapafapanego, mola diphetho di phethagatšwa ke CEO ya Sehlopha le bašomi ba bangwe.

1. DITEFELO TŠEO DI LAETŠWEGO

Go ka nyakega go lefa ditefelo tša phihlelelo ya direkhoto go ya ka PAIA.

Ditefelo tše ke tše di latelago:

Tefo ya kgopelo – ge kgopelo e le go fihlelela rekoto yeo e nago le tshedimošo ya motho ka ga mokgopedi, a ka se lefe tefo ya kgopelo. Kgopelo efe goba efe ye nngwe e swanetše go sepelelana le tefo ya kgopelo ye e nyakegago, yeo ga bjale e lego R35.00;

Tefo ya phihlelelo – ge kgopelo e filwe gona tefo ya phihlelelo e swanetše go lefelwa bakeng sa go tšweletša gape direkhoto le nako ya go feta iri e tee go nyakišiša le go lokišetša direkhoto gore di utollwe. Moo nako ya go lokišetša direkhoto bakeng sa go utollwa e nago le kgonagalo ya go feta diiri tše tshela, go ka nyakega peeletšo ya tee-tharong ya tefo ya phihlelelo yeo e letetšwego;

- Tshedimošo, ntle le yeo e hwetšagalago gabonolo wepsaeteng ya CEF goba Sehlopha sa CEF , e hwetšagala ka khophi ye thata fela ka tefo ya R0.60 ka letlakala gotee le VAT gotee le tefo ya poso; le

Go ya ka karolo ya 111 ya POPIA, Tona e ka, go ya ka karolo ya 113 le ka morago ga ditherišano le Molaodi, laela ditefelo tšeo di swanetšego go lefelwa ke bao ba lego ka fase ga datha go mekgatlo ye e nago le maikarabelo le go Molaodi.

Motho yo a nago le data yo a kgopelago phihlelelo ya tshedimošo ya bona ya motho ka noši o lokolotšwe go lefa tefo.

Batho bao ba hwetšago mogolo wa ka fase ga R14 712 ka ngwaga, ge e le bao ba sego lenyalong le/goba batho bao ba hwetšago R27 192 ka ngwaga, ge e ba ba nyetše goba molekane wa bophelo le bona ba lokolotšwe go lefa tefo ya kgopelo.

Hle lebelela Sehlopho sa 2 go hwetša karoganyo ye e feletšego ya ditefelo tša mekgatlo ya setšhaba.

2. DIPHOKOŠO

Ge kgopelo ya tshedimošo go ya ka PAIA le POPIA yeo e ntšhitšwego ke Sehlopha sa CEF, mokgopedi a ka, mo matšatšing a 60 le ka mokgwa wo o beilwego le kgahlanong le tefo ya tefo ya boipiletšo ye e beilwego, dira boipiletšo bja ka gare kgahlanong le sephetho sa mohlankedi wa tshedimošo go ya ka ka dipeelano tša karolo ya 75 ya PAIA. Ge boipiletšo bja ka gare bo tsenywa ka morago ga go fela ga nako ye e beilwego, CEF e tla, ka lebaka le lebotse leo le bontšhitšwego, dumelela go tsenywa mo go bjalo ka morago ga nako.

3. DIFOMO/ DITLHAHLOBO

PAIA

Foromo ya A – go ya ka PAIA

Foromo ya B- Tsebišo ya Boipiletšo bja ka gare

Foromo ya D – go ya ka PAIA

Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Botho le Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo Puku

Kuranta ya Mmušo: tsebišo ya direkhoto tšeo di hwetšagalago ka go itiragalela Ditefelo tše di beilwego Kuranta Tsebišo

POPIA

Foromo ya 1- Kganetšo ya tshepedišo ya tshedimošo ya motho

Foromo ya 2- Kgopelo ya phošollo goba go phumolwa ga tshedimošo ya motho

Foromo ya 4- Papatšo ya thwii ka tumelelo ya kgokagano ya elektroniki

Foromo ya 5- Ngongorego mabapi le tšhitišo ya Tšhireletšo ya Tshedimošo ya Motho

Foromo ya 6- Molaodi yo a šomago bjalo ka Mopoelano

Foromo ya 7- Tsebišo go mekgatlo- Poelano

Foromo ya 8- Tsebišo go mekgatlo ya maikemišetšo a Molaodi go nyakišiša ngongorego

Foromo ya 9- Tsebišo go mekgatlo: kopano ya go rarolla ditaba

Foromo ya 10- Setifikeiti sa bodulo

Foromo ya 11- Kgopelo ya kelo

Foromo ya 12- sephetho goba sephetho seo se dirilwego

Foromo ya 13- Tsebišo ya phethagatšo

Foromo ya 14- Go fetišetšwa go Komiti ya Kgapeletšo

Foromo ya 15- Tsebišo ya phethagatšo ya Karolo ya 95

Foromo ya 16- Tsebišo ya phethagatšo ye e phumotšwego

Foromo ya 17- Boipiletšo bjo bo tsentšwego kgahlanong le tsebišo ya phethagatšo

Foromo ya 18- Go beela ka thoko tsebišo ya phethagatšo

Foromo ya 19- Tsebišo ya go rakwa ga boipiletšo

Go hwetšagala ga Manyuale

Puku e hwetšagala bakeng sa go hlahlobja, ka tsebišo e kwagalago ya pele, ofising ya CEF goba Sehlopha sa CEF ntle le tefo. Dikhopi tša pukutlhahli ya CEF goba Sehlopha sa CEF di hwetšagala gape go tšwa go SAHRC le Molaodi wa Tshedimošo.

Tumelelo

_____.

(Leina le Sefane) .

_____.

(Maemo)

**E SAENWE LEBONG LA CEF KA LETSATŠI LE ____ LA _____
2021.**